

УДК 347.736:[340.136]

ПЕРЕДАЧА АКТИВІВ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ

Катерина Яценко

*Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
бул. Сковороди, 2, Київ, Україна, 04070,
e-mail: k.yashchenko@ukma.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-3356-1483*

Охарактеризовано інструмент передачі активів та зобов'язань як інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку. Описано основні передумови, необхідні для успішної реалізації цього інструменту, такі як чітко визначені повноваження органу врегулювання передавати активи та зобов'язання неплатоспроможного банку платоспроможній третій особі, повертати такі активи та зобов'язання назад до неплатоспроможного банку, вимоги до приймаючої установи, типи правочинів залежно від того, які активи та зобов'язання передаються. У випадках, коли приймаюча установа набуває більшу кількість зобов'язань ніж та, що була би пропорційна кількості переданих активів, їй надають фінансову допомогу. Така допомога може надаватися за рахунок системи страхування депозитів. Водночас додаткові рішення (можливість органу врегулювання укладати договори про розподіл збитків, кредитна лінія від уряду) потрібні в системних випадках. Окрім того, необхідний швидкий та ефективний порядок продажу активів та зобов'язань з метою збереження вартості активів та забезпечення безперервності надання банківських послуг. В Україні доцільно передбачити законодавчо договори про розподіл збитків. Також рекомендується уточнити повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та переглянути порядок продажу активів та зобов'язань з метою оптимізації та підвищення його ефективності.

Ключові слова: Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, Національний банк України, переведення боргу, відступлення права вимоги, кредитор.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.77.126>

Вступ. Передача активів та зобов'язань є одним із найпоширеніших інструментів виведення неплатоспроможного банку з ринку. За даними опитування Міжнародної асоціації страхування депозитів, усі 124 органи страхування депозитів, які брали участь в опитуванні, підтвердили, що серед інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку мають інструмент передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку. За частотою використання цей інструмент є другим після ліквідації і застосовується у приблизно 40 відсотках випадків. Перевага застосування інструменту передачі активів та зобов'язань найбільше проявляється у США. З 2007 по 2016 рік 95 відсотків банків було виведено із застосуванням цього інструменту [11, с. 8–9]. Наведена практика є очікуваною з огляду на загальновідомі переваги інструменту, такі як забезпечення безперервності надання банківських послуг, збереження вартості активів, уникнення дестабілізації ринку, яка виникає у випадку ліквідації неплатоспроможного банку, а також забезпечення довіри вкладників до банківської системи і дотримання ринкової дисципліни.

Постановка проблеми. В Україні, починаючи з 2014 року, 105 банків перейшло під управління Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (виведені або в процесі виведення з ринку) (далі – Фонд гарантування) [4]. Лише в 10 випадках

застосовували інструменти виведення неплатоспроможних банків із ринку, інші ніж ліквідація, з них: два випадки створення перехідних банків, три продажу неплатоспроможного банку інвестору та п'ять випадків відчуження активів та зобов'язань на користь приймаючого банку. Відносно низький рівень застосування інструменту передачі активів та зобов'язань можна пояснити не лише недоліками законодавства, а й низкою причин, як-от: відсутність на ринку банків, заінтересованих в активах неплатоспроможних банків і достатньо капіталізованих для суттєвого збільшення обсягу своїх зобов'язань, висока концентрація кредитних ризиків і недостатній обсяг якісних активів, щоб передати принаймні гарантовані вклади, високі системні ризики і відсутність механізмів компенсації ризиків і для приймаючого банку, і для Фонду гарантування тощо. Заразом належне правове регулювання є однією з передумов ефективного застосування інструментів виведення неплатоспроможних банків із ринку. У зв'язку з цим, доцільно охарактеризувати інструмент передачі активів та зобов'язань і визначити можливі шляхи вдосконалення законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правового регулювання інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку досліджували Christos Hadjiemmanuil, Rosa Lastra, Stephan Madaus, Michael Schillig, Irit Mevorach, Janis Sarra, Steven A. Seelig тощо. Варто зазначити, що донедавна наукові та науково-практичні праці здебільшого висвітлювали проблематику великих, системно важливих банків, що було пріоритетом після Світової фінансової кризи 2007–2009 років. В Україні про окремі аспекти інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку у своїх працях зазначали О. М. Лобач, А. А. Нечай, О. П. Орлюк, П. С. Пацурківського, Л. А. Савченко, Ю. Г. Собчук, О. А. Швагер Є. С. Ходак та ін.

Метою статті є охарактеризувати основні елементи інструменту передачі активів та зобов'язань як інструменту виведення неплатоспроможних банків з ринку, а також визначити напрями його вдосконалення в Україні.

Виклад основного матеріалу. Суть інструменту полягає в тому, що платоспроможний банк купує всі або частину активів і набуває всі або частину зобов'язань (зазвичай, депозити) неплатоспроможного банку. Тобто, до платоспроможного банку переходить вся або частина банківської діяльності неплатоспроможного банку, а сам неплатоспроможний банк не змінює власників, орган врегулювання залишається відповідальним за реструктуризацію діяльності, що є у неплатоспроможному банку, або ліквідацію такого банку [12, с. 39]. Інструмент передачі активів та зобов'язань має різну назву в різних країнах. У США – купівля активів та набуття зобов'язань (*purchase and assumption*, або *P&A*). Таку ж назву використовує Міжнародна асоціація страхування депозитів (*International Association of Deposit Insurance*), членами якої є 95 страховиків депозитів з усього світу. В Канаді – примусовий продаж (*forced sale*), а у ЄС – продаж бізнесу (*sale of business*, статті 38-39 Директиви 2014/59/ЄС)¹.

В Україні інструмент реалізований через два його способи, які закріплені в Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон

¹ Доцільно зазначити, що європейський інструмент продажу бізнесу, відповідно до Директиви 2014/59/ЄС, охоплює не лише передачу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, а й передачу акцій неплатоспроможного банку. Для цілей цієї статті європейський інструмент продажу бізнесу, відповідно до Директиви 2014/59/ЄС, розглядається лише в частині передачі активів та зобов'язань.

№ 4452-VI) [3]. Це ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку (пункт 2 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI) та відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією (пункт 3 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI). Як бачимо, зазначені способи відрізняються моментом відкликання банківської ліцензії. Фонд гарантування обирає між цими двома видами, оцінюючи обставини з погляду визначення моменту, коли неплатоспроможний банк повинен припинити будь-яку банківську діяльність.

Повноваження. Однією з основних передумов ефективного застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку є чітко визначені в законодавстві повноваження органу врегулювання, оскільки важливо забезпечувати правову визначеність та передбачуваність для заінтересованих сторін задовго до виникнення проблем у банку. На наявності належних повноважень акцентують увагу Ключові характеристики ефективних систем врегулювання фінансових установ Ради фінансової стабільності (далі – Ключові характеристики), що є міжнародним стандартом із врегулювання системно важливих фінансових установ. Так, пункт VI Ключових характеристик 3.2 передбачає, зокрема, що орган врегулювання повинен мати повноваження передавати або продавати активи та зобов'язання, включаючи депозити, платоспроможній третій особі без будь-якої згоди або новації, що інакше вимагалася би [8].

В Україні відповідно до статті 39 Закону № 4452-VI протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації Фонд затверджує план врегулювання, у якому обирає інструмент виведення неплатоспроможного банку з ринку з дотриманням принципу найменших витрат для Фонду. У разі обрання способу передачі активів та зобов'язань, передбачених пунктами 2 та 3 частини другої статті 39 Закону № 4452-VI, Фонд забезпечує здійснення відчуження всіх або частини активів і всіх або частини зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку (абзац перший частини першої статті 40 Закону № 4452-VI).

Зобов'язання неплатоспроможного банку передаються приймаючому банку на підставі договору про переведення боргу за реєстром зобов'язань, а активи – на підставі договорів про передачу майна (активів) та/або договорів про відступлення права вимоги за реєстром майна (активів). Ці договори можуть бути укладені у вигляді одного документа (змішаного договору), як передбачено частинами п'ятою–сьомою статті 40 Закону № 4452-VI. Зазначені договори укладаються та виконуються відповідно до положень статей 512–523 Цивільного кодексу України [5]. Водночас договір про переведення боргу укладається без необхідності отримання згоди кредиторів, що є особливістю положень Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та відповідає вимогам Ключових характеристик. Приймаючий банк набуває усіх прав та обов'язків боржника перед відповідними кредиторами (вкладниками) неплатоспроможного банку в обсязі й на умовах, що існували на момент переходу цих прав та обов'язків, що передбачено підпунктом 3.4.5 пункту 3.4 Глави 3 Розділу IV Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затвердженого Рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.07.2012 № 2 [2].

Приймаюча установа. Суб'єктом, що має право набути права та зобов'язання неплатоспроможного банку, має бути установа, що відповідає вимогам нагляду [6, с. 29]. Відповідно до пункту 11 частини першої статті 2 Закону № 4452-VI, прий-

маючим банком є банк, що не належить до категорії проблемного або неплатоспроможного, який бере участь у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку шляхом приймання від цього банку частини або всього майна (активів) та зобов'язань. Приймаючим банком (окрім випадків виведення неплатоспроможного банку з ринку за участю держави) не може бути банк, учасники якого є особами, пов'язаними з банком, активи та зобов'язання якого передаються приймаючому банку (абзац третьої частини першої статті 40 Закону № 4452-VI). Відчуження активів та зобов'язань неплатоспроможного банку здійснюється у випадку, якщо НБУ надав Фонду гарантування позитивний висновок щодо фінансового стану приймаючого банку та його спроможності виконати отримані зобов'язання. Приймаючий банк вважається добросовісним набувачем, що передбачено частиною десятою статті 39 Закону № 4452-VI.

Активи та зобов'язання. Правочини щодо передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку можуть відрізнятися залежно від часу, що є для організації передачі, місцезнаходження та розміру фінансової установи, характеру її депозитів та активів для продажу [11, с. 7]. Виділяють шість типів правочинів передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку: (1) *базова передача (basic P&A)*, коли приймаюча установа набуває окремі активи, зазвичай грошові кошти та їх еквіваленти, та пропорційну кількість зобов'язань, що складаються з усіх або окремих депозитів. Якщо передається більша кількість зобов'язань, ніж та, що була би пропорційна кількості активів, приймаючій установі надається фінансова допомога у вигляді грошових коштів або боргового зобов'язання, (2) *передача всієї діяльності (whole bank P&A)*, коли передаються всі або майже всі активи неплатоспроможної установи на умовах «як є», без гарантій, та всі депозити. У таких випадках доцільно передавати приймаючій установі права на об'єкти права інтелектуальної власності [12, с. 39], (3) *передача з портфелем кредитних договорів (loan purchase P&A/modified P&A)*, коли, крім грошових коштів та їх еквівалентів, приймаюча установа набуває портфель працюючих кредитних договорів та портфель іпотечних договорів, (4) *передача з опціоном «пут» на деякі з активів (P&A with put option)*, що дозволяє приймаючій установі протягом визначеного проміжку часу повернути органам врегулювання непотрібні йому активи, (5) *передача з пулом активів (P&A with asset pools)*, коли кредитні договори поділяють на пули за певною ознакою і учасники торгів можуть робити пропозиції щодо тих пулів, які найкраще відповідають їхній бізнес-моделі, (6) *передача з розподілом збитків (loss share P&A)*, коли приймаюча установа та орган врегулювання неплатоспроможності укладають договір про розподіл майбутніх збитків, якщо такі виникнуть від визначеного кола активів [13, с. 7–8].

Деякі юрисдикції можуть мати спеціальні критерії ухвалення рішення щодо відбору активів чи зобов'язань, які можуть передаватися приймаючій установі. В інших юрисдикціях такі активи і зобов'язання можуть обиратися на підставі певного принципу, як-от досягнення найменших витрат або створення правильного набору стимулів для учасників торгів [11, с. 22]. Доцільно забезпечити передачу всіх депозитів або тих депозитів, що покриваються системою страхування депозитів, і така передача не повинна вплинути на черговість задоволення вимог вкладників. Це сприятиме збереженню довіри вкладників до банківської системи та може оптимізувати витрати, пов'язані з виведенням банку з ринку.

Законодавство України не передбачає критеріїв відбору активів, які мають передаватися від неплатоспроможного банку приймаючому банку. Головним критерієм для прийняття рішення і для вибору способу виведення банку з ринку, і

для відбору активів для передачі в межах інструменту передачі активів та зобов'язань є принцип найменш витратного для Фонду гарантування способу виведення банку з ринку (пункт 1 частини третьої статті 39 Закону № 4452-VI). З дотриманням цього принципу формується пул активів чи кілька пулів, які передаються приймаючому банку.

Фінансування. У випадках, якщо приймаюча установа бере на себе більше зобов'язань, ніж активів, система страхування депозитів або держава надає грошові кошти приймаючій установі, щоб компенсувати різницю між вартістю придбаних якісних активів та прийнятими зобов'язаннями. Доцільно зазначити, що після Світової фінансової кризи 2007–2009 років, коли масово використовувалися кошти платників податків для врятування неплатоспроможних банків, загально визнаним став принцип, що за відсутності системної кризи дискреційне, необмежене використання публічних коштів для такої мети є не виправданим, оскільки в результаті перекладає збитки на платників податків та перешкоджає роботі фінансового сектору в умовах ринкової дисципліни. У випадках, коли немає загрози фінансовій стабільності, публічні кошти не повинні використовуватися для виведення банків з ринку за винятком, коли це є більш вигідним й економічно ефективним, ніж виплата вкладникам гарантованих вкладів у разі ліквідації [12, с. 42].

Фінансова допомога зазвичай надається зі системи страхування депозитів. У випадку, якщо здійснюється врегулювання великої установи або необхідна велика фінансова допомога, це може створити загрозу для стабільності системи страхування депозитів [11, с. 26]. Тому доцільно передбачати додаткове рішення для таких випадків. У США для цього використовуються договори про розподіл збитків між приймаючою установою та органом врегулювання, що зменшує негайну потребу у фінансуванні [11, с. 26]. Варто зазначити, що в період Світової фінансової кризи 140 банків у США стали неплатоспроможними і в половині випадків були укладені договори про розподіл збитків [9, с. 3]. Окрім того, діяльність Федеральної корпорації страхування депозитів у США забезпечується кредитною лінією від Міністерства фінансів США, що є фундаментальним для створення довіри до системи страхування і виведення банків із ринку. В ЄС також розробляється захисний механізм для Єдиного фонду врегулювання [10].

В Україні фінансова підтримка надається приймаючому банку відповідно до Положення про спосіб, розмір та умови надання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб фінансової підтримки, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18.09.2014 № 94 [1]. Така підтримка надається у формі компенсації за прийняті зобов'язання або у вигляді позики на умовах субординованого боргу.

У разі нагальної потреби в підтримці своєї ліквідності Фонд має право звернутися до НБУ за отриманням кредиту (строком до одного року) та/або викупом державних цінних паперів України (частина 2 статті 25 Закону № 4452-VI). За умови вичерпання можливостей поповнення коштів за рахунок інших джерел та в разі необхідності підтримки ліквідності Фонд має право звернутися до Міністерства фінансів України зі заявкою про надання коштів Фонду із зазначенням їх розміру за рахунок Державного бюджету України у вигляді кредиту або внеску держави на безповоротній основі (частина 3 статті 25 Закону Закону № 4452-VI). Законодавство про систему гарантування не передбачає можливості укладення договорів про розподіл збитків.

Інші вимоги та гарантії. Для успішного застосування інструменту передачі активів та зобов'язань неплатоспроможного банку необхідна наявність на ринку

банків, заінтересованих в активах неплатоспроможних банків та здатних працювати з проблемними кредитами. Для потенційних покупців важливими є наявність достотного часу та об'єктивної інформації про активи та зобов'язання, що дозволяє сформуванню пропозицію для участі в аукціоні, та провести правильну оцінку. З метою виправлення помилок в оцінці, а також в інших випадках, коли необхідне коригування, органи врегулювання повинні бути наділені повноваженням повертати активи і зобов'язання неплатоспроможному банку [6, с. 29]. Так, частина шоста статті 38 Директиви 2014/59/ЄС передбачає, зокрема, що після застосування інструмента продажу бізнесу органи врегулювання можуть, за згодою покупця, здійснювати передачу активів, прав або зобов'язань, раніше переданих покупцеві, щоб повернути активи, права або зобов'язання неплатоспроможній установі і така установа зобов'язана прийняти назад такі активи, права або зобов'язання [7].

В Україні можливість повернення майна (активів) неплатоспроможному банку передбачена тільки у випадку перехідного банку. Так, активи неплатоспроможного банку, що передаються до перехідного банку, в разі, якщо його справедлива вартість, визначена за результатами оцінки міжнародно визнаної аудиторської фірми, є меншою, ніж його балансова вартість, можуть бути повернуті до неплатоспроможного банку протягом двох місяців після завершення оцінки (відповідно до абзацу 25 пункту 3.7 глави 3 розділу IV Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затвердженого Рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.07.2012 № 2).

Іншим важливим аспектом є забезпечення чесного процесу торгів із належним врахуванням вимог щодо терміновості та конфіденційності [6, с. 29]. Частина друга статті 39 Директиви 2014/59/ЄС передбачає, що продаж треба проводити за такими критеріями: (а) максимальна прозорість і створення правильного уявлення про активи, права, зобов'язання, які орган врегулювання має намір передати, враховуючи обставини і, зокрема, необхідність підтримати фінансову стабільність; (б) відсутність неналежного сприяння або дискримінації потенційних покупців; (с) відсутність конфлікту інтересів; (д) ненадання несправедливої переваги потенційному покупцеві; (ф) прагнення максимізувати ціну продажу. Ці принципи не повинні перешкоджати органу врегулювання звертатися до конкретних потенційних покупців. Також доцільно зазначити, що орган врегулювання може не дотримуватися зазначених принципів у визначених випадках, якщо існує загроза фінансовій стабільності (частина третя статті 39 Директиви 2014/59/ЄС).

В Україні передача активів та зобов'язань неплатоспроможного банку приймаючому банку відбувається за результатами відкритого конкурсу. Він проводиться на недискримінаційній основі, серед банків, включених до переліку, який формується НБУ, в порядку, встановленому НБУ за погодженням з Фондом (частина сьома статті 39-1 Закону 452-VI). Про початок відкритого конкурсу Фонд розміщує публічне оголошення, а також безпосередньо повідомляє зазначені банки. У конкурсі беруть участь попередньо кваліфіковані банки, що за рішенням Фонду були допущені до участі у відкритому конкурсі, які подали свої конкурсні пропозиції, перерахували на рахунок Фонду в НБУ гарантійний внесок, та щодо яких Фонд отримав позитивний висновок НБУ про фінансовий стан приймаючого банку (абзац перший пункту 2.6 глави 2 розділу IV Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затвердженого рішенням Виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про затвердження від 05.07.2012 № 2) [2]. Попередньо кваліфіковані банки, які подають документи для участі у відкритому конкурсі, мають рівне право ознайомитися з інформацією про активи та

зобов'язання, що передаються. При визначенні найкращої конкурсної пропозиції Фонд виходить з принципу найменш витратного для Фонду способу виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Доцільно зазначити, що передача активів та зобов'язань повинна бути здійснена якомога швидше, протягом розумного часу, враховуючи необхідність забезпечити подальше надання послуг установою та безперервність критичних функцій, а також попередити негативний вплив активів та зобов'язань, що продаються, на фінансову систему [14, с. 121]. З цією метою, доцільно переглянути порядок продажу активів та зобов'язань неплатоспроможного банку та, де можливо, оптимізувати його.

Висновки. Одним із широко вживаних у світі інструментів виведення неплатоспроможних банків з ринку є передача прав та зобов'язань неплатоспроможного банку платоспроможній третій особі. Залежно від того, які активи та зобов'язання передаються, є різні договори передачі – передача всіх депозитів, лише гарантованих депозитів, фактично всієї діяльності банку тощо. У випадку, коли приймаюча установа набуває більшу кількість зобов'язань чим та, що була би пропорційна кількості активів, їй надають фінансову допомогу. Така допомога може надаватися завдяки системі страхування депозитів. Водночас, додаткові рішення (можливість органу врегулювання укладати договори про розподіл збитків, кредитна лінія від уряду) необхідні в системних випадках. Належні повноваження органу врегулювання, правильна оцінка та чесна і прозора процедура продажу є необхідними передумовами для успішної реалізації такого інструменту. В Україні доцільно передбачити законодавчо договори про розподіл збитків. Також рекомендується уточнити повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та переглянути порядок передачі активів та зобов'язань з метою оптимізації та підвищення його ефективності.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Положення про спосіб, розмір та умови надання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб фінансової підтримки приймаючому банку : Рішення Виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18.09.2014 № 94. URL: Про внесення змін до Положення пр... від 18.09.2014 № 94 (rada.gov.ua) (дата звернення: 28.09.2023).
2. Про затвердження Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку : Рішення Виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.07.2012 № 2. URL: Про затвердження Положення про вив... від 05.07.2012 № 2 (rada.gov.ua) (дата звернення: 28.09.2023).
3. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: Про систему гарантування вкл... від 23.02.2012 № 4452-VI (rada.gov.ua) (дата звернення: 28.09.2023).
4. Статистика. *Фонд гарантування вкладів фізичних осіб*. URL: Статистика (fg.gov.ua) (дата звернення: 28.09.2023).
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (rada.gov.ua) (дата звернення: 28.09.2023).
6. BANK RESOLUTION Key Issues and Local Perspectives / ed. by S. Brodie. London : INSOL International, 2019. 235 p. URL: <https://unov.tind.io/record/69758> (viewed on: 28.09.2023).
7. Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU)

- No 1093/2010 and (EU) No 648/2012, of the European Parliament and of the Council. URL: EUR-Lex - 32014L0059 - EN - EUR-Lex (europa.eu)_(viewed on: 28.09.2023).
8. FSB, The Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions, 2014. URL: Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions – Financial Stability Board (fsb.org) (viewed on: 28.09.2023).
 9. Jallow A. Loss-Sharing Agreements: Bid Process and Accounting Examples. Bank accounting & finance, 2020. New York, NY: Aspen Publishers. Vol. 23, 5. P. 3–10.
 10. Deslandes J., Dias C. & Magnus M. Liquidation of Banks: Towards an ‘FDIC’ for the Banking Union? In-depth Analysis, February 2019. URL: Liquidation of Banks: Towards an ‘FDIC’ for the Banking Union? (europa.eu) (viewed on: 28.09.2023).
 11. International Association of Deposit Insurers. Purchase and Assumption. IADI Research Papers 19-11, 2019. URL: P&A Technical Paper (iadi.org) (viewed on: 28.09.2023).
 12. Leckow R. An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency. IMF Policy Paper No. 09/32, 2009. URL: Policy Papers Volume 2009 Issue 032: An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency (2009) (imf.org) (дата звернення: 28.09.2023).
 13. McGuire, Claire L. Simple tools to assist in the resolution of troubled banks. World Bank, Washington, DC, 2012. URL: <http://hdl.handle.net/10986/12342> (viewed on: 28.09.2023).
 14. World Bank Group. Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU: A Guidebook to the BRRD, 2016. URL: <http://hdl.handle.net/10986/25974> (viewed on: 28.09.2023).

References

1. Pro vnesennia zmin do Polozhennia pro sposib, rozmir ta umovy nadannia Fondom harantuvannia vkladiv fizychnykh osib finansovoi pidtrymky pryjmaiuchomu banku : Rishennia Vykonavchoi dyrektzii Fondu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib vid 18.09.2014 № 94. Retrieved from Про внесення змін до Положення пр... від 18.09.2014 № 94 (rada.gov.ua)
2. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro vyvedennia neplatospromozhnogo banku z rynku : Rishennia Vykonavchoi dyrektzii Fondu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib vid 05.07.2012 № 2. Retrieved from Про затвердження Положення про вив... | від 05.07.2012 № 2 (rada.gov.ua)
3. Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib : Zakon Ukrainy vid 23.02.2012 № 4452-VI. Retrieved from Про систему гарантування вкл... від 23.02.2012 № 4452-VI (rada.gov.ua)
4. Deposit Guarantee Fund. *Statistics*. Retrieved from Статистика (fg.gov.ua)
5. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV. Retrieved from Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (rada.gov.ua)
6. BANK RESOLUTION Key Issues and Local Perspectives / ed. by S. Brodie (2019). London : INSOL International. 235.
7. Directive 2014/59/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms and amending Council Directive 82/891/EEC, and Directives 2001/24/EC, 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2005/56/EC, 2007/36/EC, 2011/35/EU, 2012/30/EU and 2013/36/EU, and Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 648/2012, of the European Parliament and of the Council.
8. FSB (2014). The Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions.
9. Jallow, A. (2020). Bid Process and Accounting Examples. Bank Accounting & Finance, 23 (5).
10. Deslandes, J., Dias, C. & Magnus, M. (2019). Liquidation of Banks: Towards an ‘FDIC’ for the Banking Union? In-depth Analysis.
11. International Association of Deposit Insurers (2019). Purchase and Assumption. IADI Research Papers 19-11.

12. Leckow, R (2009). An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency. IMF Policy Paper No. 09/32.
13. McGuire, Claire L. (2012). Simple tools to assist in the resolution of troubled banks. World Bank, Washington, DC.
14. World Bank (2016). Understanding Bank Recovery and Resolution in the EU: A Guidebook to the BRRD. World Bank, Vienna.

TRANSFER OF ASSET AND LIABILITIES AS A BANK FAILURE MANAGEMENT TOOL

Kateryna Yashchenko

*National University of «Kyiv-Mohyla Academy»,
2, Skovoroda Str., Kyiv, Ukraine, 04070,
e-mail: k.yashchenko@ukma.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-3356-1483*

The article provides for an overview of the transfer of assets and liabilities as a bank failure management tool. The article describes the main prerequisites for the successful application of the tool such as well-defined powers of the resolution authorities to make transfers of assets and liabilities of the failed banks to solvent third parties and to make reverse transfers, requirements towards the acquiring institutions, and types of transactions depending on assets and liabilities that are being transferred. In cases where an acquiring institution receives more liabilities than would be proportional to the amount assets, the financial assistance should be provided. Such assistance may be provided at the expense of the deposit insurance system. At the same time, additional solutions (a possibility of the resolution authority to conclude loss sharing agreements, a credit line from the government) are required in systemic cases. In addition, a quick and efficient procedure for transferring assets and liabilities is necessary in order to preserve the value of assets and ensure the continuity of banking services. For Ukraine, it is recommended to introduce loss sharing agreements at the level of the law, to specify powers of the Deposit Guarantee Fund and to revise the procedure for transferring assets and liabilities in order to optimize and improve its efficiency.

Keywords: Deposit Guarantee Fund, National Bank of Ukraine, replacement of a debtor in obligation, assignment of a claim, creditor.

*Стаття: надійшла до редакції 22.10.2023
прийнята до друку 21.11.2023*